

Toiminnallisia menetelmiä yritysvierailuihin

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Ennen vierailua	3
3. Vierailun aikana	5
4. Vierailun jälkeen.....	7
5. Hyödynnä maksuttomat koulutukset	8

Suomen Yrittäjät: Toiminnallisia menetelmiä yritysvierailuihin

Tekijät**Helena Salakka**

opinto-ohjaaja
Lahden kaupunki
helena.salakka@edu.lahti.fi

Päivi Ojala

projektipäällikkö
Suomen Yrittäjät
paivi.ojala@yrittajat.fi

Opas on tuotettu Suomen Yrittäjien Osaavia opettajia – yrittäviä nuoria -hankkeessa. Lääkintöneuvos Sakari Alhopuro on tehnyt Suomen Yrittäjille lahjoituksen opettajien yrittäjyysosaamisen lisäämiseksi. Lahjoituksen taustalla on tarve lisätä nuorten yrittäjyyshalukkuutta ja -osaamista sekä edistää uusien kasvuhakuisten yritysten syntymistä. www.yrittajat.fi/osaaviaopettajia

Toiminnallisia menetelmiä yritysvierailuihin

1. Johdanto

Tähän minioppaaseen on koottu matalan kynnyksen toiminnallisia vinkkejä, joilla voi tukea oppimista yritys- ja yrittäjävierailujen yhteydessä: ennen vierailua, vierailun aikana ja vierailun jälkeen. Toiminnallisissa menetelmissä on kyse yhdessä tekemisestä, hauska toiminnasta ja liikkeestä. Oppaan vinkit ovat pääosin Helena Salakan ja Hannu Moilasan Aivot liikkeelle -tietokirjasta (PS-kustannus). Osa vinkeistä on oppaan tekijöiltä. Aluksi muutamia vinkkejä, kuinka voit hyödyntää menetelmiä suunnitelmallisesti osana opinto- ja uraohjausta.

1

RAKENNA

- Kirkasta vierailun tavoite (*esim. yrittäjyyteen tutustuminen, opintovalintojen tukeminen, ura-ajattelun avartaminen*)
- Rakenna vierailun ympärille oppimispolku: ennen vierailua, vierailun aikana ja vierailun jälkeen
- Sovi yrityksen edustajan kanssa etukäteen toimintatavasta ja viesti tavoitteista
- Kysy myös yrittäjältä ideoita tavoitteen saavuttamiseksi
- Perustele toimintapa oppijoille ja innosta osallistumaan

2

MITTAA

- Kerää oppijoilta palaute ja lähetä se yritykseen
- Pyydä myös yrittäjältä palautetta

3

KEHITÄ

- Esittele kokemuksesi opekokouksessa
- Kehitä ja tuunaa toiminnallisia menetelmiä palautteen ja kokemuksen karttuessa, ota myös oppijat mukaan.

2. Ennen vierailua

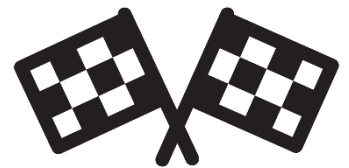
Ennen vierailua -menetelmien tavoitteena on virittää ja orientoida oppijat aiheen äärelle. Tavoitteena on käynnistää oppimisprosessi aktivoimalla ja tekemällä näkyviksi oppijoiden olemassa olevia tietoja, asenteita ja odotuksia aiheeseen liittyen. Tavoitteena on myös, että oppijat ovat paremmin valmistautuneita vierailuun ja heillä on ennakkotietoa yrityksestä.

Päästä oppilaat taululle

Järjestä ryhmäkisailu oppijoiden ennakkotiedoista. Jaa taulu kolmeen osaan ja muodosta 3 x 3 hengen joukkueet. Anna joukkueiden tehtäväksi kirjoittaa taululle omaan osioonsa mahdollisimman monta asiaa valitusta teemasta. Osa oppilaista voi toimia tuomareina ja arvioida, millä joukkueella on paras ennakkotuntemus. Jokaisella joukkueella voi olla luokan perällä pari, joka etsii tietoa läppärillä tai kännykällä. Joukkueen jäsenet voivat yksi kerrallaan käydä hakemassa yhden tiedon kerrallaan ja kirjoittaa sen taululle.

Esimerkkejä ryhmäkisan teemoista:

- Mitä tiedät yrityksestä/yrittäjästä?
- Millaisia töitä tai tehtäviä tämän tyyppisessä yrityksessä on?
- Mitä haluat tietää yrityksestä? (*> nämä kysymykset voi lajitella ja tiivistää ja lähettää yritykseen etukäteen*)
- Mitä toimintoja yrityksessä pitää olla, jotta se menestyy? (*esim. markkinointi, tuotanto, kuljetus, henkilöstön koulutus...*)
- Yrityksen/toimialan haasteita ja mahdollisuuksia

Kaikki, jotka ...-harjoitus

"Kaikki, jotka olette joskus käyneet yrityksessä x, nouskaa ylös ja käykää antamassa vierustoverille yläfemmi." "Kaikki, joiden sukulainen tai tuttu on töissä yrityksessä x, menkää mahdollisimman matalaksi." "Kaikki, jotka voisitte toimia yrittäjinä, tehkää vaaka". "Kaikki, jotka voisitte työskennellä tällä alalla, pomppikaa kolme kertaa". Pyydä oppilaita keksimään lisää väitteitä.

Luokittele nämä asiat

Luokkaan (seinille, pulttien alle jne.) on piilotettu lappuja, jotka sisältävät tietoa yrityksestä. Lapuilla on myös "väärää" tietoa ja luokan tehtävänä on päätellä, mitkä väittämät ovat oikein. Oikeaa tietoa sisältävät laput tulee sijoittaa taululle esim. sinitaralla yrityksen nimen alle, väärää tietoa sisältävät laput taas viereen esim. otsikon "Väärää tietoa" alle. Yhteinen purku. Tämän voi tehdä myös niin, että etsittävässä lapuissa on yhdisteltäviä tietoja (esim. sana 'yrityksen henkilömäärä' ja luku 200) ja ne tulee osata yhdistää

taululle. Tämän voi ottaa myös kahden joukkueen välisenä kisana (aina, kun löytää lappun, se tulee viedä taululle eli ei saa kahmia montaa lappua ja mennä sitten vasta taululle). Joukkueen jäsenet voivat auttaa toisiaan niin paljon kuin haluavat.

Heijasta sanalaatikko seinälle

Heijasta videotykillä tussitaululle sanalaatikko, johon on piilotettu yritykseen liittyvää sanastoa. Oppilaat voivat käydä vuoron perään tai pareittain ympyröimässä laatikosta yhden sanan, joka liittyy yritykseen. Tai sitten voi pitää joukkuekisan, jossa joukkueilla on eriväriset tussit. Joukkueet ovat kahdessa jonossa ja yksi (pari) vuorollaan kustakin joukkueesta etsii yhden käsitteen ja palaa sitten joukkueensa luo ja seuraava pari lähtee ympyröimään seuraavaa käsitettä. Se joukkue voittaa, joka on ympyröinyt enemmän oikein olevia, ko. yritykseen liittyviä käsitteitä. Laatikossa voi olla myös hämääviä sanoja, jotka liittyvät ihan johonkin toiseen yritykseen.

Videoterveiset yrittäjälle

Ryhmän tehtävänä on tehdä lyhyt esittelyvideo yrittäjälle. Videossa esitellään oppilasryhmä sekä kerrotaan, millaisia asioita ryhmä haluaisi kuulla yrittäjältä. Video lähetetään yrittäjälle ennakkoon. Tehtävä soveltuu pienille ryhmille tai esimerkiksi yhdeksi työpajarastiksi.

Erlaisia väitetehtäviä

Väitteitä liikunnallisten monivastausten avulla

Opettaja tai oppilas lukee väittämiä. Oppilaiden tehtävänä on valita oikea vastaus monivalintavaihtoehtoista: ”Jos oikea vastaus on mielestäsi A, mene kyykkyyh. Jos B, nosta kädet ylös, jos taas C, mene vaakaan.” Harjoituksen voi tehdä myös niin, että oppilaat pitävät silmät kiinni tai kaikki kääntyvät seinään päin, etteivät näe toistensa vastauksia.

Pitääkö väite paikkansa

Opo tai oppilas sanoo väittämiä. Jos väite on oikein, opo ohjaa oppilaat tekemään jonkin liikkeen kehon oikealla puolella (nostaa oikean käden sivulle) ja jos väite on oppilaan mielestä väärin, hän tekee liikkeen vastaavasti vasemmalle (nostaa vasemman käden sivulle, vasemman jalan ylös tms.).

Valitse puolesi -narutreeni

Aseta naru luokan poikki. Kerro oppilaillesi, että tarkoituksena on siirtyä narun oikealle puolelle, jos hän on samaa mieltä väittämän kanssa ja vastaavasti vasemmalle, jos hän on eri mieltä väittämän kanssa. Oppilaat voivat olla myös rivissä ja vierekkäin (jos mahtuvat), jolloin liike on eteen (oikein) ja taakse (väärin).

Asenteet janalla

Oppilaita voi ohjeistaa esimerkiksi näin: "Kuvittele, että luokan poikki kulkee jana. Sen toisessa päässä taululla on kohta: "Täysin samaa mieltä" ja vastapäisessä seinässä on kohta "Täysin eri mieltä." Kun kuulet väitteen, sijoitu sille kohdalle kuvitteellista janaa, mitä mieltä olet.

Erlaisia teemoja/ väitteitä/ kysymyksiä väitetehtäviin:

- Osaamisväittämiä: *yrityksessä tarvitaan matematiikan osaamista, kielitaitoa, äidinkielen osaamista, biologiaa, teknologista osaamista, yrittäjämäistä asennetta...*
- oppilaiden ennakkokäsityksiä, mielipiteitä tai ennakkotietoja yrityksestä, toimialasta ja ammasteista
- tulevaisuusväittämiä: *robottien käyttö lisääntyy yrityksessä, asiakkaat ostavat jatkossa yritykset palvelut verkosta, asiakaspalvelijan korvaa robotti...*
- väitteitä yrittäjyydestä: *kuka tahansa voi olla yrittäjä, yrittäjät tienaa hyvin, yrittäjyys on hankalaa/ helppoa, yrittäjyydellä voi ratkoa ongelmia, yrittäjä työskentelee kellon ympäri, yrittäjällä on vapautta päättää työajoistaan....*

Lopuksi tai tarvittaessa aina kysymyksen/ väittämän jälkeen yhteistä keskustelua tai perusteluja.

3. Vierailun aikana

Vierailun aikana -menetelmien tavoitteena on aktiivista oppijoita osallistumaan. Tavoitteena on ylläpitää mielenkiintoa ja oppimisprosessia. Yhdessä tekeminen, hauska toiminta ja liike herättävät positiivisia tunteita ja jättävät syvemmän muistijäljen.

Työpistetyöskentely seisten (monia eri tapoja)

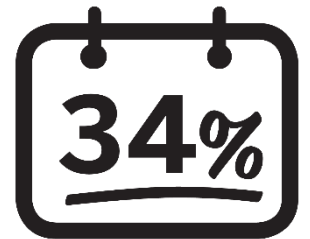
Jos yritys pystyy resurssiensa puolesta varaamaan esimerkiksi neljä eri miehitettyä "työpistettä" (osa voi olla myös kylmäpisteitä) ja jos ryhmiä olisi neljä, oppilaat kiertäisivät pisteitä niin, että esim. kullakin pisteellä oltaisiin 7 minuutin aika ja tehdään sen teemaan liittyvä tehtävä. Pyydä tehtävät tiedoksesi etukäteen yrityksestä. Näin varmistat, että ne vastaavat oppijoiden tasoa ja vierailun tavoitteita.

- ideointi- / kehittämistehtäviä yrityksen tuotteista: *keksi uusi käyttötarkoitus/ uusi tuote /uusi kohderyhmä /uusi sovellus*
- tunnistustehtäviä tuotteista (ennen ja nyt)
- yrityksen edustajan (esim. nuoren työntekijän) haastattelu
- videoimistehtävä: *esim. tee kesätyöhakemus yritykseen*

- tietokilpailu yrityksen yleisistä asioista tai erikseen valitusta teemasta (kesätyöt, työnhaku, työllisyys, yrittäjyys jne.).
- tulevaisuustrendit: miten valitut tulevaisuuden ilmiöt voivat vaikuttaa yrityksen toimintaan? (laita esille esim. Sitran Megatrendit tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteet)
- heikot signaalit: millaisia heikkoja signaaleja toimialalla on nähtävissä?

Tietokilpailu ryhmissä

Oppilaat jakautuvat esim. kolmen hengen ryhmiin ja saavat tietokilpailulomakkeen. Vastaukset kysymyksiin löytyvät kierroksen aikana esimerkiksi vetäjän sanomisista tai siitä, mitä oppilaat näkevät kierroksen aikana. Kierroksen vetäjä voi aina vinkata, mihin kysymykseen missäkin kohtaa voi saada vastauksia – tai sitten oppilaiden tehtävänä on itse olla skarppina tämän suhteen. Lopuksi käydään läpi oikeat vastaukset ja voidaan antaa kivat palkinnot.

Kamera käy! -harjoitus

Oppilaat tekevät esim. 3–4 hengen ryhmissä minuutin videon vierailun aikana. Jokainen ryhmä voi valita itse tyylin: video voi olla mainosvideo yrityksestä, uutinen heidän yritysvierailustaan, ohje vaikkapa jonkin laitteen käyttöön, työntekijän lyhyt haastattelu tai videotyöhakemus yrityksen kesätyöpaikkaan.

Leijonanluola

Oppilaat ovat etukäteen suunnitelleet jonkin yritykseen liittyvän tuoteidean, jonka he esittelevät muutaman minuutin aikana yrityksen edustajille. Yrityksen edustaja antaa palautetta. Leijonaluolaan voidaan valita muuta esitys esim. äänestämällä tai sen mukaan, mikä ryhmä on halukas esittelemään ideansa.

Yrittäjän haastattelu

Perinteisen yrittäjätarinan sijaan opiskelijat haastattelevat yrittäjää ennakkoon tehtyjen kysymysten mukaan. Kysymykset on jaettu opiskelijoiden kesken etukäteen tai pari opiskelijaa toimii "toimittajina" ja kysyy kysymykset.

Pomodoro -esitys

Sovi yrittäjän kanssa etukäteen, että esitys toteutetaan Pomodoro -tekniikkaa soveltaen. Yrityksen esityksen alkaessa laitetaan kello tikittämään esim. 15 min päähän. Kun kello soi, on aika pitää pieni aktivointituokio. Tuokion aikana voidaan toteuttaa esim. jokin väite-tehtävistä. Tuokio toteutetaan opettajan ja yrittäjän yhteistyönä: opettaja opastaa menetelmän ja yrittäjä sanoo väitteitä. Sen jälkeen taas jatketaan esitystä.

Bingo

Laaditaan etukäteen bingoruudukko, josta opiskelijat merkkäavat asiat, joita kuulevat tai näkevät vierailun aikana. Ruudukkoon voidaan koota myös vain vierailun valittuun teemaan liittyvät sanat. Bingoruudukossa voi olla esim. seuraavia asioita/kuvia: yrityksen logo, ihmisiä työskentelemässä ryhmissä, yrityksen tuote, neuvotteluhuone, avokonttori. Sanoja bingoon: liikevaihto, osaaminen, ammatti, tulevaisuus, tuotteet...

4. Vierailun jälkeen

Vierailun jälkeen -menetelmien tavoitteena on reflektoida opittua. Voit soveltaa osin samoja toiminnallisia tehtäviä kuin aiemmin on esitelty.

Mitä mieltä vierailusta -jana

Oppilaiden tuntemuksen vierailusta saa hahmotettua nopeasti, kun tekee luokan poikki kuvitteellisen janan, jonka toisessa päässä on ”erittäin hyvä” ja toisessa ”erittäin huono” tms. Pyydä oppilaita sijoittumaan janalle sen mukaan, mitä mieltä he olivat vierailusta. Lopuksi voi kysellä oppilailta (esim. ääripäistä tai keskeltä), miksi he sijoittuivat juuri siihen: ”Mielestäsi vierailu oli erittäin hyvä, kerrotko siitä lisää?”

Taulu puoliksi – vierailun plussat ja miinukset

Rajaa taulu puoliksi. Pyydä oppilaita käymään kirjoittamassa taulun toiselle puolelle, mikä oli vierailussa hyvää ja mikä ei toiminut / mitä voisi kehittää.

Puhepiiri seisten

Pyydä oppilaita muodostamaan sisä- ja ulkoympyrä. Voit laittaa musiikkia soimaan ja samaan aikaan sisäympyrässä olevat kulkevat myötöpäivään, ulkopiirissä olevat vastapäivään. Kun musiikki pysähtyy, tehtävänä on kysyä kohdalla olevalta sisä-/ulkopiiriläiseltä valitusta teemasta. Kysymykset voivat olla valmiina taululla. Sitten taas musiikki jatkuu ja kun opo on pysäyttänyt musiikin, otetaan uusi keskustelukumppani. Tämän voi toistaa vaikka 3–5 kertaa, että oppilaat ehtivät kuulla useamman mielipiteen. Tämän voi tehdä toki myös ilman musiikkia.

Teemaehdotuksia:

- Mitä jäi mieleen vierailusta? Mitä opit?
- Mihin ammatteihin pääsit tutustumaan?
- Mitä osaamista yrityksessä tarvitaan?
- Miten vierailu liittyi eri oppiaineisiin ja niissä opittaviin asioihin?
- Millaisia muutoksia toimialalla voi tapahtua tulevaisuudessa?
- Millaisia ammatteja yrityksessä voisi olla tulevaisuudessa?

Motorola - oppimisporinat

Jokainen kirjoittaa paperille vastaukset viereisen Motorola-menetelmän kysymyksiin. Pyydä tämän jälkeen oppijoita liikkuman tilassa vapaasti ja juttelemaan vähintään 4 henkilön kanssa. Voit ohjata keskustelemaan kaikista teemoista tai vain yhdestä kerrallaan. Voit myös kellottaa keskustelujen kestoja.

Tulevaisuuden osaajat kuvina

Leikkaa aikakauslehdistä erilaisia kuvia ja sijoita ne eri puolille luokkaa. Kukin oppilas etsii ja valitsee itseään puhuttelevan kuvan. Pyydä tämän jälkeen oppijoita liikkuman tilassa vapaasti ja juttelemaan vähintään 4 henkilön kanssa. Tavoite on kuvan avulla kertoa, millaisia tulevaisuuden osaajia (tai ammatteja) yrityksessä voi jatkossa työskennellä. Voit myös käyttää valmiita kuva- tai vahvuuskortteja. Kuvina voidaan hyödyntää myös oppijoiden vierailulta ottamia kuvia (jos on kuvauslupa).

5. Hyödynnä maksuttomat koulutukset

Oppilaitoskohtaiset maksuttomat koulutukset

Kaivataanko oppilaitoksessanne tukea yrittäjämäisen pedagogiikan toteuttamiseen tai lisää yrittäjyysosaamista opetushenkilöstölle? Suomen Yrittäjien Osaavia opettajia – yrittäviä nuoria – projekti järjestää maksutonta opetushenkilöstön täydennyskoulutusta yrittäjyydestä, liiketoimintaosaamisesta ja yrittäjyyspedagogiikasta. Valmennuksen tarkempi sisältö, kesto, ajoitus ja toteutus suunnitellaan yhdessä kohdeorganisaation kanssa, jotta se nivoutuu muuhun kehittämistyöhön ja palvelee henkilöstön osaamistarpeita.

LUE LISÄÄ JA SOVI KOULUTUKSESTA: www.yrittajat.fi/osaaviaopettajia

OPINTO-OHJAAJIEN VERKKOVALMENNUS

Työelämä muuttuu nopeasti, yrittäjyydellä ja yrittäjämäisillä valmiuksilla on yhä suurempi painoarvo opiskelijoiden urapoluilla. Tulevaisuuskestävä osaaminen rakennetaan yrittäjämäisellä työotteella. Tule maksuttomalle verkkokurssille oppimaan ajantasaista tietoa yrittäjyydestä sekä poimimaan eri tilanteisiin sopivia ohjauksen työkaluja.

SISÄLTÖ

1. Johdanto
 - yrittäjyyteen ohjaaminen ja opinto-ohjaajan rooli
2. Yrittäjyyden trendit Suomessa
 - Yrittäjyys Suomessa
 - Merkityksellisyys yrittäjyyden ajurina voimistuu
 - Syvän osaamisen yrittäjyys vahvistuu
 - Itsensä työllistäminen kasvaa
3. Yrittäjyyteen ohjaaminen eri konteksteissa
 - Kaikki opiskelijat
 - Yrittäjyydestä kiinnostuneet opiskelijat
 - Yrittäjänä toimivat opiskelijat

AIKA 6.3. – 30.4.2020 (ei lähi- tai verkkotapaamisia)

LAAJUUS noin 1 opintopistettä

TEKIJÄT Elina Iloranta, Haaga-Helia, Päivi Ojala & Petri Malinen, Suomen Yrittäjät

Kurssi on maksuton.

LUE LISÄÄ JA ILMOITTAUDU: www.lyyti.in/opotverkko

